Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen (NKSE)

Information till observerande sjuksköterskor om NKSE praktiskt prov

Syftet med NKSE

- Att pröva om studenten i termin sex har uppnått den kliniska kompetens som krävs hos en nyexaminerad sjuksköterska
- Likvärdig bedömning på nationell nivå baserat på nationella examensmål
  - Högskolelag (SFS 1992:1434) för utbildning på grundnivå
  - Högskoleförordning (SFS 1993:100) för sjuksköterskeexamen
- Kvalitetssäkring av utbildning genom analys av resultat
- Samverkan mellan lärosäten

Lärosäten i samverkan och med stöd av Svensk sjuksköterskeförening

Styrkor med NKSE

- Samverkan mellan lärosäten
- Dialog om likvärdig bedömning
- Samverkan med kliniska verksamheter
- Utveckling genom samverkan
- Forskning https://nkse.se/publikationer/

Bedömning av klinisk kompetens enligt Millers pyramid

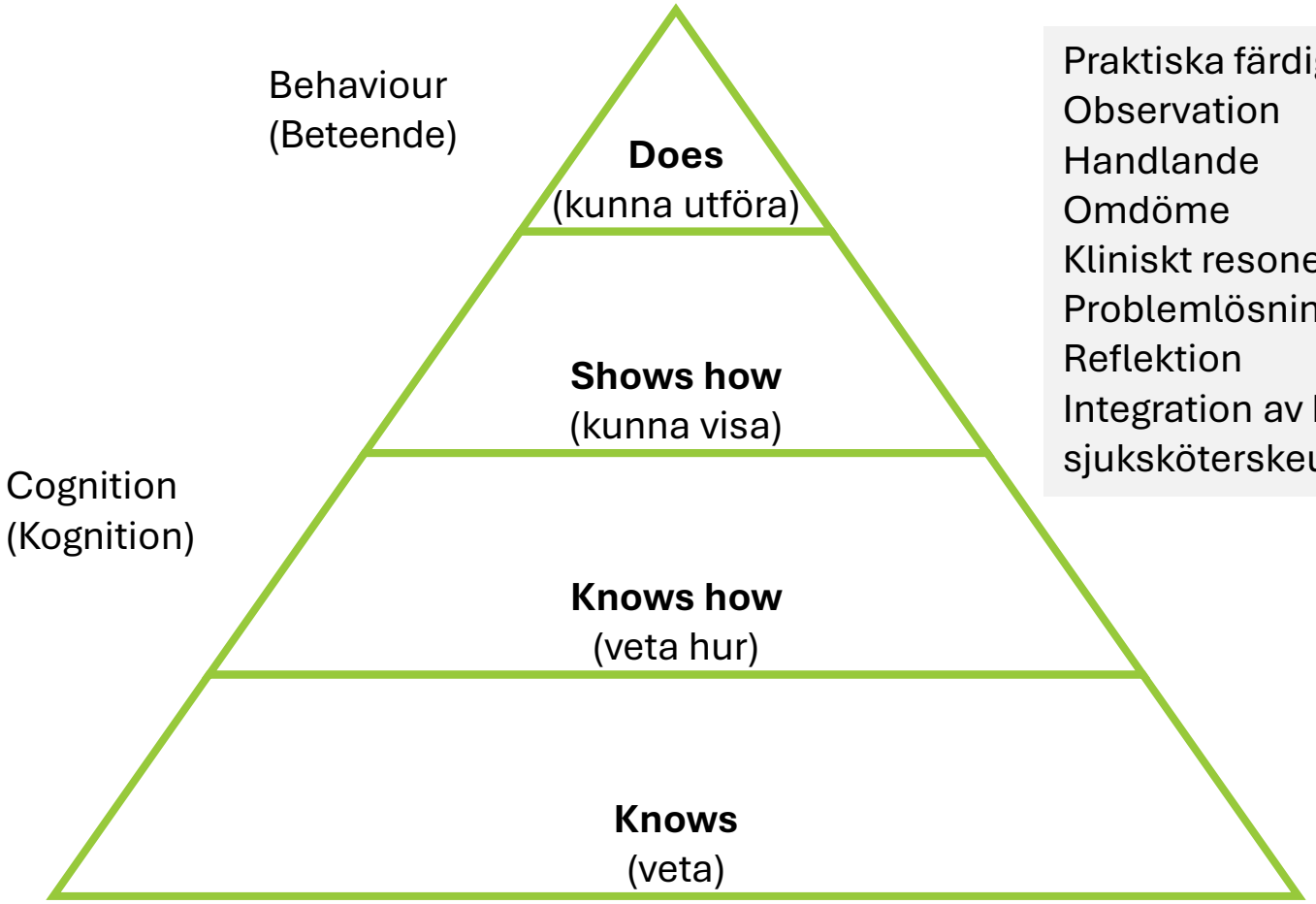

Praktiska färdigheter
Observation
Handlande
Omdöme
Kliniskt resonemang
Problemlösning
Reflektion
Integration av kunskaper som ingår i sjuksköterskeutbildningen

Miller, G. (1990) The Assessment of Clinical Skills/Competence/Performance. *Academic Medicine*, **65**, 63-67.

Två delar som blir en helhet

NKSE praktiskt prov 1 hp

- Under verksamhetsförlagd utbildning (VFU)
- 1 patient

NKSE skriftligt prov 1 hp

- Tentamen på campus
- 2 patientfall

NKSE
praktiskt prov

Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen © 2006-02-15 Reviderad 2026-06-09

NKSE praktiskt prov under VFU

- Under VFU, men fristående examination i förhållande till VFU
- I svensk vårdverksamhet som motsvarar kompetensområdet för en sjuksköterska på grundnivå
- Studenten ansvarar så självständigt som möjligt för vården av en patient
- Följs av en observerande sjuksköterska som har patientansvar
- Bedömningssamtal där student, observerande sjuksköterska och bedömande lärare deltar
- Lärosätets lokala riktlinjer gäller för ev. anpassning när beslut/rekommendation finns om pedagogiskt stöd

Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen © 2006-02-15 Reviderad 2026-06-09

Observerande sjuksköterska: kompetens och rekommendationer

- Ska vara leg. sjuksköterska
- Bör ha varit yrkesverksam som leg. sjuksköterska i minst två år
- Bör ha kandidatexamen i omvårdnad eller motsvarande
- Bör vara väl insatt i vården där provet genomförs
- Ska inte ha varit studentens ordinarie handledare under VFU
- Ska frigöras från övrig patientverksamhet under totalt fyra timmar under en arbetsdag
- Bör kontinuerligt agera som observatör och delta i kompetensutveckling om NKSE praktiskt prov
- Nya observerande sjuksköterskor bör ges möjlighet till auskultation med en erfaren kollega innan ansvar som observatör för det första provet

NKSE praktiskt prov totalt 4 timmar

De tre första timmarna

- Studenten vårdar en patient
- Observerande sjuksköterska observerar och dokumenterar, har patientansvaret

Bedömningssamtal, ca 1 timme

- Samma dag
- Dialog mellan student, observerande sjuksköterska och bedömande lärare

Inför de tre första timmarna: förberedelser av observerande sjuksköterska

- Välja en lämplig patient, vid behov i samråd med bedömande lärare
- Studenten ska inte tidigare ha vårdat patienten
- Patienten ska vara i behov av både omvårdnadsåtgärder och åtgärder ordinerade av annan profession
- Vårdbehovet ska inkludera hantering och administrering av läkemedel
- Vårdbehovet ska motsvara kompetensen för en nyexaminerad sjuksköterska på grundnivå
- Informera patienten om NKSE praktiskt prov och inhämta patientens alternativt närståendes samtycke till medverkan, se informationsblad till patient
- Informera personal om att NKSE praktiskt prov genomförs
- Kontrollera studentens ID

De tre första timmarna: studentens roll

- Förbereda genom att samla information om patienten från ex. rapport, journal, konsultera vårdteam, litteratur (ca 20-30 minuter)
- Självständigt identifiera patientens vårdbehov, analysera insamlade data, planera och prioritera
- Kontinuerligt eller vid en eller flera korta avstämningar redogöra för observerande sjuksköterska om planering och prioritering
- Genomföra och utvärdera omvårdnadsåtgärder och åtgärder ordinerade av annan profession
- Hantera och administrera läkemedel
- Samverka med vårdteam, leda och samordna omvårdnadsarbetet
- Visa professionellt förhållningssätt
- Rapportera och dokumentera i patientjournal

Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen © 2006-02-15 Reviderad 2026-06-09

De tre första timmarna: observerande sjuksköterskas roll

- Observera och dokumentera i observationsprotokoll: ja/nej, kommentarer, reflektioner, synpunkter
- Bedöma om studentens planering, prioritering och genomförande är relevant och patientsäker
- Inte handleda studenten eller delta i vårdarbetet (men kan på studentens initiativ vara behjälplig i situationen)
- Ha patientansvaret
- Endast påverka om patientsäkerheten äventyras
- Så långt som möjligt ge studenten utrymme att själv upptäcka och korrigera misstag
- Uppmärksamma studenten på misstag och avbryta moment om nödvändigt för att inte riskera patientsäkerheten
- NKSE praktiskt prov ska slutföras trots eventuella misstag
- Samtala enskilt med patienten om upplevelsen av att ha blivit vårdad av studenten

Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen © 2006-02-15 Reviderad 2026-06-09

Bedömningssamtal: studentens roll

- Ha en aktiv roll
- Ge strukturerad och kortfattad rapport om patienten med stöd av ex. SBAR utan att avslöja patientens identitet för bedömande lärare
- Redogöra för sina reflektioner utifrån patientsituationen och egen insats
- Svara på frågor från bedömande lärare

Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen © 2006-02-15 Reviderad 2026-06-09

Bedömningssamtal: observerande sjuksköterskas roll

- Delge sina observationer och reflektioner om studentens agerande
- Återge patientens upplevelse av att ha blivit vårdad av studenten
- Delta i kort avstämning med bedömande lärare där studenten inte deltar

Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen © 2006-02-15 Reviderad 2026-06-09

Bedömningssamtal: bedömande lärares roll

- Leda diskussionen, följa upp momenten i observationsprotokollet och ställa frågor
- Ha kort avstämning med observerande sjuksköterska där studenten inte deltar
- Dokumentera sin bedömning
- Återkoppla till studenten vilken bedömning som lämnas till examinator som underlag för beslut om betyg
- Kan vid tveksamhet om bedömning överlägga med kollega innan studenten får information om vilken bedömning som rapporteras till examinator
- Kontrollera studentens ID

Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen © 2006-02-15 Reviderad 2026-06-09

Bedömningsunderlag NKSE praktiskt prov

- Aktuell version finns på nkse.se
- Information och instruktioner (s. 1-3)
- Observationsprotokoll (s. 4-9) – fylls i av observerande sjuksköterska
- Dokumentation av bedömningssamtal (s. 10-17) – fylls i av bedömande lärare
- Sammanställning av bedömning (s. 18) – fylls i av bedömande lärare
- Bedömningsunderlaget hanteras och arkiveras enligt lärosätets lokala anvisningar

Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen © 2006-02-15 Reviderad 2026-06-09

Områden för bedömning

A. Bedömning/datainsamling

B. Diagnostik/prioritering av omvårdnadsområden och mål/delmål

C. Planering och prioritering av omvårdnadsåtgärder

D. Genomförande av omvårdnadsåtgärder

E. Utvärdering

F. Dokumentation och rapport av omvårdnadsprocessen

G. Leda patientnära omvårdnad

H. Professionellt förhållningssätt

Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen © 2006-02-15 Reviderad 2026-06-09

Betyg

- Beslut om betyg fattas av kursens examinator som tagit del av bedömande lärares bedömning
- Betygsskala Godkänt (G) och Underkänt (U)
- För G ska helhetsbedömningen vara att måluppfyllelse finns för samtliga områden
- Moment med stjärna * och röd text innebär en särskild patientsäkerhetsrisk och måste vara uppfyllda för G

  Ex. hygienrutiner, ID-kontroll, läkemedelshantering, prioritering av relevanta omvårdnadsområden och åtgärder, relevant dokumentation och rapport

Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen © 2006-02-15 Reviderad 2026-06-09

Möjlighet till omexamination

- Lärosätets lokala anvisningar avgör möjlighet till omexamination
- Vid omexamination i en verksamhet där studenten inte har VFU kan en till två dagars auskultation erbjudas
- En till två dagars auskultation kan också erbjudas om studenten haft ett längre uppehåll från VFU

Mer om NKSE

- Välkommen till hemsidan för NKSE nkse.se
- Aktuellt bedömningsunderlag
- Aktuell och fördjupande information
- Länkar till publikationer
- Inbjudan till workshops
- Inbjudan och anmälan till den årliga samverkansdagen Junidagen för lärare och observerande sjuksköterskor

Tack för att du tagit del av information om NKSE praktiskt prov!